

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 72/2014-20

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 5. marca 2014 predbežne prerokoval sťažnosť J. P., D. G., a I. Š., zastúpených obchodnou spoločnosťou IURISTICO s. r. o., Štefánikova 26, Košice, konajúcou prostredníctvom advokáta a konateľa JUDr. Mateja Kukuru, pre namietané porušenie ich základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivý súdny proces podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 10 Sžr 110/2012 z 21. augusta 2013 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť J. P., D. G., a I. Š. o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 25. novembra 2013 doručená sťažnosť J. P., D. G., a I. Š. (ďalej len „sťažovatelia“), zastúpených obchodnou spoločnosťou IURISTICO s. r. o., Štefánikova 26, Košice, konajúcou prostredníctvom advokáta a konateľa JUDr. Mateja Kukuru, pre namietané porušenie ich základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy

Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na spravodlivý súdny proces podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 10 Sžr 110/2012 z 21. augusta 2013 (ďalej len „rozsudok najvyššieho súdu“ alebo „napadnuté rozhodnutie“).

Sťažovatelia v sťažnosti uviedli:

«Sťažovatelia v 1. a 2. rade na strane predávajúcich a sťažovateľka v 3. rade na strane kupujúcej uzatvorili dňa 12. septembra 2008 kúpnu zmluvu, predmetom ktorej bol podľa čl. II prevod parcel... všetko vedené na LV... pre k. ú. Bardejov (ďalej len „kúpna zmluva“).

Parcely... vznikli odčlenením z pôvodnej parcely..., ktorá bola podľa zápisu na LV... zaťažená vecným bremenom zriadeným v prospech právnickej osoby Slovenská autobusová doprava š. p. Bardejov (ďalej len „SAD Bardejov“) spočívajúcim v práve prechodu cez parcelu... vedenej na LV... Uvedené vecné bremeno bolo zriadené v prospech SAD Bardejov predchádzajúcim vlastníkom nehnuteľností spoločnosťou Nákladná automobilová doprava š. p. Košice na základe Dohody o zriadení vecného bremena spísanej vo forme notárskej zápisnice V 820/96 – 519/96.

Po odčlení novovzniknutých parcel... už uvedené vecné bremeno na týchto parcelách v katastri nehnuteľností evidované nebolo, a z toho dôvodu nebolo ani uvedené ako ťarcha v kúpnej zmluve.

Správa katastra Bardejov (ďalej len „prvostupňový orgán“) rozhodla rozhodnutím sp. zn.: V-2000/2008 zo dňa 16. septembra 2008 o povolení vkladu vlastníckeho práva na základe vyššie uvedenej kúpnej zmluvy.

Voči tomuto rozhodnutiu prvostupňového orgánu podal protest prokurátor Okresnej prokuratúry v Bardejove (ďalej len „okresný prokurátor“) sp. zn.: Pd 85/08-5 zo dňa 17. decembra 2008 (ďalej len „protest prokurátora“) z dôvodu porušenia zákona, konkrétne ust. § 31 ods. 1 a 3 zákona č. 162/1995 Z. z. o katastri nehnuteľností a o zápise vlastníckych a iných práv k nehnuteľnostiam v znení neskorších právnych predpisov (ďalej len „katastrálny zákon“) v spojení s ust. § 151n ods. 2 a ust. 151p Občianskeho zákonníka.

Prokurátor svoj protest založil na tvrdení, že dve parcely, ktoré sú predmetom prevodu v zmysle kúpnej zmluvy, a to parcela... a parcela..., ktoré vznikli odčlenením z parcely... sú taktiež zaťažené vecným bremenom, a táto skutočnosť bráni povoleniu vkladu vlastníckeho práva na základe predloženej kúpnej zmluvy do katastra nehnuteľností. Podľa názoru okresného prokurátora sa uvedené vecné bremeno viaže na nehnuteľnosť a ako také zaťažuje i novovzniknuté parcely po rozdelení pôvodnej zaťaženej parcely.

Zároveň okresný prokurátor poukázal na to, že i keď SAD Bardejov bola na základe rozhodnutia Ministerstva dopravy, pôšt a telekomunikácií SR č. 92/99 zo dňa 30. júna 1999 zlúčená so spoločnosťou Slovenská autobusová doprava š. p. Prešov (ďalej len „SAD Prešov“) oprávneným z vecného bremena je právny nástupca, a to SAD Prešov.

Prvostupňový orgán následne dňa 17. januára 2009 svojím rozhodnutím č. V 2000/2008 PD 85/08-5 rozhodol o vyhovení protestu prokurátora a zrušení svojho rozhodnutia o povolení vkladu zo dňa 16. 09. 2008 vedenom pod sp. zn.: V 2000/2008.

Voči tomuto rozhodnutiu podali sťažovatelia, ako účastníci kúpnej zmluvy, odvolanie zo dňa 10. marca 2009.

Následne dňa 18. februára 2009 vydal prvostupňový orgán rozhodnutie o zamietnutí návrhu na vklad... z toho dôvodu, že kúpna zmluva je nespôsobilá k zápisu do katastra nehnuteľností. Voči tomuto rozhodnutiu o zamietnutí návrhu na vklad podali sťažovatelia odvolanie, o ktorom rozhodol Krajský súd v Prešove rozsudkom zo dňa 19. januára 2010 sp. zn.: 4Sp 24/09-14, ktorým označil rozhodnutie o zamietnutí návrhu na vklad ako predčasne vydané, a teda vydané v rozpore so zákonom z dôvodu, že v danej veci je potrebné vyčkať na rozhodnutie o odvolaní voči rozhodnutiu o vyhovení protestu prokurátora, a ako také toto rozhodnutie zrušil.

Dňa 26. februára 2010 vydal Katastrálny úrad v Prešove (neskôr Správa katastra Prešov), ako odvolací orgán, rozhodnutie sp. zn. Vo 3/2010-So v konaní o odvolaní účastníkov zmluvy voči rozhodnutiu Správy katastra Bardejov zo dňa 17. 01. 2009 sp. zn.: č. V 2000/2008 PD 85/08-5, ktorým správa katastra vyhovelá protestu prokurátora, pričom toto rozhodnutie potvrdil a odvolanie sťažovateľov zo dňa 10. marec 2009 zamietol. Katastrálny úrad sa v svojom rozhodnutí stotožnil s argumentáciou Okresnej prokuratúry, v tom, že v posudzovanom prípade nedošlo k zániku osoby oprávnenej z vecného bremena – SAD Bardejov, a teda ani k zániku predmetného vecného bremena. V svojom rozhodnutí sa

však nevyjadril k tomu, či (ne) existencia vecného bremena je prekážkou vkladu vlastnickeho práva do katastra nehnuteľností.

Voči tomuto rozhodnutiu podali sťažovatelia žalobu o preskúmanie rozhodnutia Katastrálneho úradu v Prešove sp. zn.: Vo 3/2010-So, ktorou žiadali rozhodnutie zrušiť a vrátiť vec žalovanému na ďalšie konanie, z dôvodu nezrozumiteľnosti a nepreskúmateľnosti napádaného rozhodnutia a tiež z dôvodu nezákonnosti napádaného rozhodnutia spočívajúcej v tom, že katastrálny úrad neuviedol v svojom rozhodnutí dôvod, pre ktorý by existencia vecného bremena mala byť prekážkou povolenia vkladu vlastnickeho práva do katastra nehnuteľností. Podľa názoru sťažovateľov nie je existencia vecného bremena prekážkou vkladu vlastnickeho práva na základe kúpnej zmluvy, navyše podľa ich názoru predmetné vecné bremeno ako vecné bremeno in personam zaniklo z dôvodu zániku osoby oprávnenej z vecného bremena – SAD Bardejov, ktorá zanikla zlúčením s inou spoločnosťou SAD Prešov.

Na základe uvedenej žaloby rozhodol Krajský súd v Prešove svojím rozsudkom zo dňa 23. mája 2012 3 S/37/2010-84 tak, že napadané rozhodnutie Katastrálneho úradu v Prešove zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

Voči rozhodnutiu Krajského súdu v Prešove podal žalovaný – Katastrálny úrad v Prešove odvolanie na Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „Najvyšší súd“), o ktorom rozhodol Najvyšší súd rozsudkom zo dňa 21. augusta 2013, sp. zn. 10Sžr/110/2012, ktoré je napádané touto ústavnou sťažnosťou, tak, že rozsudok Krajského súdu v Prešove zmenil a rozhodnutie Katastrálneho úradu v Prešove potvrdil.»

Sťažovatelia v sťažnosti poukázali predovšetkým na skutočnosť, že podľa ich názoru najvyšší súd „nesprávne ustálil, čo je predmetom konania v danej veci. Predmetom konania v rámci konania o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia Správy katastra v Prešove mala byť otázka, či skutočnosť, že účastníci zmluvy neuviedli, že na nehnuteľnosti, ktorá je predmetom zmluvy viazne vecné bremeno, predstavuje zákonnú prekážku vkladu vlastnickeho práva do katastra nehnuteľností, a teda či katastrálny úrad postupoval v súlade so zákonom, ak na základe protestu prokurátora zrušil svoje rozhodnutie o povolení vkladu vlastnickeho práva do katastra nehnuteľností z dôvodu neuvedenia existencie vecného bremena v zmluve o prevode vlastnickeho práva k nehnuteľnosti. Otázka

existencie, resp. neexistencie vecného bremena tu mala byť vyriešená len ako otázka predbežná.

Napriek tejto skutočnosti Najvyšší súd v svojom rozhodnutí úplne opomenul vyjadriť sa akýmkoľvek spôsobom k otázke, či postup Správ katastra v Bardejove a Prešove bol v súlade so zákonom a teda ku skutočnosti, či je prekážkou povolenia vkladu vlastníckeho práva k nehnuteľnosti na základe zmluvy neuvedenie existencie vecného bremena v zmluve, i keď práve táto skutočnosť je rozhodujúcou pre rozhodnutie sporu. Odpoveď na túto otázku je podľa názoru sťažovateľov pre rozhodnutie sporu otázkou natoľko závažnou, že odpoveď na ňu nemožno vyvodzovať len z vyjadrenia sa súdu k inej otázke (existencii vecného bremena). Podľa názoru sťažovateľov mal najvyšší súd dať sťažovateľom jednoznačnú a jasnú odpoveď na otázku, či neuvedenie vecného bremena ako ťarchy viaznucej na nehnuteľnosti v kúpnej zmluve je dôvodom pre zamietnutie vkladu vlastníckeho práva do katastra nehnuteľností, pretože táto otázka, nie existencia, či neexistencia vecného bremena, bola otázkou tvoriacou predmet sporu.“.

Uvedené sťažovatelia namietali poukazujúc na judikatúru ústavného súdu (III. ÚS 311/07, III. ÚS 11/2011, III. ÚS 307/2012), z ktorej vyplýva povinnosť súdu odpovedať jasne a zrozumiteľne na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s danou vecou.

Sťažovatelia ďalej argumentovali, že podľa ich názoru «otázka existencie resp. neexistencie vecného bremena vôbec nemala byť predmetom konania v rámci katastrálneho konania o povolení vkladu vlastníckeho práva ani následného konania o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia, nakoľko ak nebolo vecné bremeno vo vzťahu k parcelám, ktoré mali byť predmetom kúpnej zmluvy evidované v katastri nehnuteľností, mala Správa katastra vychádzať, s ohľadom na materiálnu záväznosť katastra nehnuteľností, zo svojej evidencie...

Podľa názoru sťažovateľov zo žiadneho ustanovenia zákona č. 162/1995 Z. z. o katastri nehnuteľností a o zápise vlastníckych a iných práv k nehnuteľnostiam (ďalej len „katastrálny zákon“) nevyplýva oprávnenie správy katastra odmietnuť vklad vlastníckeho práva v prípade, ak účastníci zmluvy o prevode vlastníckeho práva k nehnuteľnosti

opomenú v takejto zmluve uviesť vecné bremeno ako ťarchu viaznucu na nehnuteľnosti, ktorá je predmetom prevodu.».

Podľa sťažovateľov «Napádané rozhodnutie Najvyššieho súdu odporuje práve požiadavkám na konzistentnosť a logiku odôvodnenia, a to najmä pokiaľ ide o argumentáciu smerujúcu k zdôvodneniu, prečo podľa názoru Najvyššieho súdu nedošlo k zániku vecného bremena in personam, i keď osoba oprávnená z vecného bremena zanikla.

Najvyšší súd najprv cituje v svojom rozhodnutí ustanovenie § 68 Obchodného zákonníka: V zmysle ustanovenia § 68 Obchodného zákonníka spoločnosť zaniká ku dňu výmazu z obchodného registra, ak tento zákon neustanovuje inak. (...) a následne uvádza: „A následne v danom prípade jednoznačne, ako bolo uvedené, bola z obchodného registra vymazaná spoločnosť SAD š. p. Bardejov na základe jej zrušenia bez likvidácie zlúčením s iným štátnym podnikom. Nedošlo teda k zániku spoločnosti... Z vyššie uvedenej argumentácie nie je možné dôvodiť, akým spôsobom dospel Najvyšší súd k záveru, ktorý zjavne odporuje zneniu zákona. Argumentáciu súdu je v tejto časti vnútorne rozporná, odporujúci základným pravidlám logiky, keďže záver ku ktorému Najvyšší súd dospel v žiadnom prípade nevyplýva z ním uvedených premís (spoločnosť zaniká výmazom – spoločnosť bola vymazaná – záver: spoločnosť nezanikla), pričom práve táto veta tvorí základ odôvodnenia rozhodnutia najvyššieho súdu.

Sťažovatelia zároveň poukazujú na skutočnosť, že Najvyšší súd v tejto súvislosti úplne opomenul ust. § 69 ods. 3 Obchodného zákonníka, v zmysle ktorého zlúčenie je postup, pri ktorom na základe zrušenia bez likvidácie dochádza k zániku jednej spoločnosti alebo viacerých spoločností...; ako aj všeobecné ustanovenie o zániku právnických osôb § 20a ods. 2 Občianskeho zákonníka, v zmysle ktorého právnická osoba zapísaná v obchodnom registri alebo v inom zákonom určenom registri zaniká dňom výmazu z tohto registra, pokiaľ osobitné zákony neustanovujú inak a napokon i ustanovenie § 14 ods. 4 zákona č. 111/1990 Zb. o štátnom podniku, v zmysle ktorého zlučovaný podnik zaniká a jeho majetok a záväzky predchádzajú na preberajúci podnik.

V nadväznosti na uvedené dospel následne Najvyšší súd aj k nesprávnemu záveru ohľadne existencie vecného bremena in personam zriadeného v prospech SAD Bardejov,

keď konštatuje, že keďže nezanikla právnická osoba oprávnená z vecného bremena, tak nezaniklo ani vecné bremeno in personam zriadené v prospech tejto právnickej osoby.»

Na základe uvedeného sťažovateľa v sťažnosti navrhli, aby ústavný súd nálezom takto rozhodol:

„Základné právo sťažovateľov na súdnu ochranu v zmysle ustanovenia článku 46 ods. 1 Ústavy SR, ako ak právo na spravodlivý proces v zmysle čl. 6 ods. 1 Dohovoru bolo porušené rozsudkom Najvyššieho súdu sp. zn.: 10Sžr/110/2012 zo dňa 21. augusta 2013.

Rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 21. augusta 2013 sp. zn.: 10Sžr/110/2012 sa zrušuje a vec sa vracia ďalšie konanie.

Odporca je povinný nahradiť sťažovateľom trovy konania právneho zastúpenia v sume 331,13 eur, ktorú je Najvyšší súd Slovenskej republiky povinný vyplatiť na účet advokátskej kancelárie IURISTICO s. r. o. so sídlom Štefánikova 26, 040 01 Košice, do dvoch mesiacov od právoplatnosti nálezu.“

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom,

neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania.

O zjavne neopodstatnený návrh ide vtedy, ak ústavný súd pri jeho predbežnom prerokovaní nezistí žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jeho prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98). Teda úloha ústavného súdu pri predbežnom prerokovaní návrhu nespočíva v tom, aby určil, či preskúmanie veci predloženej navrhovateľom odhalí existenciu porušenia niektorého z práv alebo slobôd zaručených ústavou, ale spočíva len v tom, aby určil, či toto preskúmanie vylúči akúkoľvek možnosť existencie takéhoto porušenia. Inými slovami, ústavný súd môže pri predbežnom prerokovaní odmietnuť taký návrh, ktorý sa na prvý pohľad a bez najmenej pochybnosti javí ako neopodstatnený (I. ÚS 4/00).

Podľa konštantnej judikatúry ústavný súd nie je súčasťou systému všeobecných súdov, ale podľa čl. 124 ústavy je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti. Ústavný súd nie je súdom vyššej inštancie rozhodujúcim o opravných prostriedkoch v rámci sústavy všeobecných súdov. V zásade preto nie je oprávnený posudzovať správnosť skutkových a následne na nich založených právnych záverov všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov v konkrétnom prípade viedli k rozhodnutiu (obdobne napr. III. ÚS 78/07, IV. ÚS 27/2010). Úlohou ústavného súdu nie je zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov (II. ÚS 193/2010).

Do právomoci ústavného súdu v konaní podľa čl. 127 ústavy však patrí kontrola zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách. Skutkové a právne závery súdu môžu byť predmetom kontroly zo strany ústavného súdu vtedy, ak by vyvedené závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (m. m. I. ÚS 13/00, I. ÚS 139/02, III. ÚS 180/02, III. ÚS 271/05, III. ÚS 153/07). O zjavnú neodôvodnenosť alebo arbitrárnosť súdneho rozhodnutia ide spravidla vtedy, ak ústavný súd

zistí interpretáciu a aplikáciu právnej normy zo strany súdu, ktorá zásadne popiera účel a význam aplikovanej právnej normy, alebo ak dôvody, na ktorých je založené súdne rozhodnutie, absentujú, sú zjavne protirečivé alebo popierajú pravidlá formálnej a právnej logiky, prípadne ak sú tieto dôvody zjavne jednostranné a v extrémnom rozpore s princípmi spravodlivosti (III. ÚS 305/08, IV. ÚS 150/03, I. ÚS 301/06).

Z týchto hľadísk preskúmal ústavný súd sťažnosť sťažovateľov, ktorí namietali porušenie svojho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, ako aj práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru rozsudkom najvyššieho súdu.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom.

Zo sťažnosti vyplýva, že sťažovatelia sa žalobou proti Správe katastra Prešov, pôvodne Katastrálnemu úradu v Prešove (ďalej len „žalovaný správny orgán“) podanou na Krajskom súde v Prešove (ďalej len „krajský súd“) domáhali preskúmania zákonnosti jeho postupu a rozhodnutia sp. zn. Vo 3/2010-So z 26. februára 2010, ktorým vo veci odvolania sťažovateľov proti rozhodnutiu Správy katastra Bardejov (ďalej len „prvostupňový správny orgán“) sp. zn. V-2000/2008 zo 17. januára 2009 rozhodol tak, že jej rozhodnutie o vyhovení protestu Okresnej prokuratúry Bardejov (ďalej len „okresná prokuratúra“) č. 85/08-5 zo 17. decembra 2008 potvrdil a odvolanie sťažovateľov zamietol.

Prvostupňový správny orgán 16. septembra 2008 najprv rozhodol o povolení vkladu vlastníckeho práva na základe kúpnej zmluvy uzatvorenej medzi sťažovateľmi (J. P. a D. G. v postavení predávajúcich a I. Š. v postavení kupujúcej), predmetom ktorej bol prevod pozemkov zapísaných na liste vlastníctva č... nachádzajúcich sa v katastrálnom území B., a to parcely... Proti uvedenému rozhodnutiu prvostupňového orgánu podala protest okresná

prokuratúra, v ktorom namietala, že parcely č... a č..., ktoré boli tiež predmetom prevodu vlastníckeho práva, vznikli odčlenením z pôvodnej parcely č..., ktorá je zaťažená vecným bremenom zodpovedajúcim právu prechodu pre všetky druhy motorových vozidiel v prospech Slovenskej autobusovej dopravy, š. p., Bardejov, a ktoré tak zaťažuje aj novovytvorené parcely, a to aj za situácie, že pôvodný oprávnený z vecného bremena bol zrušený bez likvidácie zlúčením s iným štátnym podnikom, pričom jeho právnym nástupcom sa stala spoločnosť Slovenská automobilová doprava Prešov, a. s. V danom prípade podľa názoru okresnej prokuratúry ide o vecné bremeno spojené s vlastníctvom nehnuteľnosti.

Krajský súd sťažovateľmi podanej žalobe vyhovel, keď rozsudkom sp. zn. 3 S 37/2010 z 23. mája 2012 (ďalej len „rozsudok krajského súdu“) zrušil rozhodnutie žalovaného správneho orgánu sp. zn. Vo 3/2010-So zo 16. februára 2010 v spojení s rozhodnutím prvostupňového správneho orgánu sp. zn. V 200/2008 zo 17. januára 2009 a vec vrátil žalovanému správne orgánu na ďalšie konanie z dôvodu jeho nepreskúmateľnosti pre nezrozumiteľnosť a nedostatok dôvodov. Krajský súd sa stotožnil s námietkou sťažovateľov, že žalovaný správny orgán sa dôsledne nevyrovnal so základnou otázkou posúdenia charakteru vecného bremena, teda či ide o vecné bremeno spojené s vlastníctvom nehnuteľnosti (in rem) alebo patrí určitej osobe (in personam). Posúdenie zriadeného vecného bremena ako vecného bremena in personam vyplýva podľa krajského súdu len z ďalšieho textu odôvodnenia rozhodnutia žalovaného správneho orgánu. Krajský súd sa tiež stotožnil s názorom okresnej prokuratúry, že v prípade, ak sa vecné bremeno viaže na pozemok ako celok, rozdelenie tohto pozemku nemá vplyv na existenciu vecného bremena. Súčasne konštatoval, že z obsahu administratívneho spisu nevyplýva, na základe akej právnej skutočnosti bolo toto vecné bremeno vo vzťahu k novovytvoreným parcelám č... a č... z katastra nehnuteľností vymazané.

Na základe odvolania podaného žalovaným správne orgánom najvyšší súd napadnutým rozhodnutím rozsudok krajského súdu zmenil tak, že žalobu sťažovateľov zamietol, čím v podstate potvrdil rozhodnutie žalovaného správneho orgánu.

Podstatou námietok sťažovateľov je ich nesúhlas s rozsudkom najvyššieho súdu, ktorý je podľa ich názoru nedostatočne odôvodnený, keďže najvyšší súd neodpovedal na jedinú podstatnú otázku v danej veci, a to či je prekážkou povolenia vkladu vlastníckeho práva k nehnuteľnosti skutočnosť, že účastníci kúpnej zmluvy (sťažovatelia) neuviedli, že nehnuteľnosť, ktorá je predmetom prevodu vlastníckeho práva, je zaťažená vecným bremenom. Najvyšší súd sa v odôvodnení napadnutého rozhodnutia podľa sťažovateľov vyjadril len k existencii vecného bremena a posúdeniu jeho charakteru, čo malo byť podľa názoru sťažovateľov v konaní vyriešené ako predbežná otázka.

Ústavný súd musel preto v rámci predbežného prerokovania sťažnosti posúdiť, či rozsudkom najvyššieho súdu mohlo v danom prípade dôjsť k takému závažnému pochybeniu zo strany najvyššieho súdu, ktoré by signalizovalo možnosť vysloviť po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie porušenie sťažovateľmi označených práv.

Najvyšší súd v relevantnej časti napadnutého rozhodnutia uviedol:

«Z obsahu súdneho ako i administratívneho spisu vyplýva, že notárskou zápisnicou č. N 31/96, Nz 21/96 bola dňa 9. júna 1996 napísaná dohoda o zriadení vecného bremena medzi Slovenskou autobusovou dopravou, š. p. Bardejov a Nákladnou automobilovou dopravou, š. p. Košice, odštepny závod 1021 Bardejov. Na základe tejto dohody Slovenská autobusová doprava, š. p. Bardejov zriadila v prospech Nákladnej automobilovej dopravy, š. p. Košice, odštepny závod 1021 Bardejov vecné bremeno spočívajúce v práve prechodu cez parcelu... pre všetky druhy motorových vozidiel a Nákladná automobilová doprava, š. p. Košice, odštepny závod 1021 Bardejov zriadila v prospech Slovenskej autobusovej dopravy, š. p. Bardejov vecné bremeno spočívajúce v práve prechodu cez parcelu... a... pre všetky druhy motorových vozidiel. Zápis vecných bremien bol vykonaný do katastra nehnuteľností pod položkou výkazu zmien č. 519/96. Toto zriadené vecné bremeno bolo akceptované aj v ďalších právnych úkonoch zapísaných v katastre nehnuteľností, a to kúpnu zmluvou, ktorej vklad bolo povolený pod č... dňa 15. februára 2008 a kúpnu zmluvou, ktorej vklad bol povolený pod č... dňa 11. apríla 2008. Podľa čl. IV bod 1.3 oboch kúpnych zmlúv zmluvné strany vzali na vedomie existenciu vecného bremena spočívajúceho v práve prechodu cez parcelu CKN č... zriadeného v prospech Slovenskej autobusovej dopravy Prešov.

Dňa 25. augusta 2008 žalobcovia v 1/ a 2/ rade, ako podieloví spoluvlastníci podali žiadosť o zápis geometrického plánu č..., ktorým bola parcela č... rozdelená a z ktorej vznikli novovytvorené parcely... Zápis tohto geometrického plánu bol vykonaný dňa 9. septembra 2008 pod číslom zmeny...

Kúpnu zmluvou uzavretou dňa 12. septembra 2008, ktorá bola predmetom vkladu vlastníckeho práva do katastra nehnuteľností pod č... uzatvorenou medzi J. P. a D. G. ako predávajúcimi a I. Š. ako kupujúcou bola okrem iného predmetom prevodu aj novorozdelená parcela č... Účastníci kúpnej zmluvy v čl. IV bod 1.2 a 1.3 však už vyhlásili, že na prevádzaných nehnuteľnostiach neviaznu žiadne ťarchy, ani vecné bremená, najmä nie práva prechodu alebo prejazdu. Na základe tohto zistenia prokurátor namietal porušenie zákona, pretože podľa jeho názoru, na prevádzaných nehnuteľnostiach novovzniknutých parcelách č... a... vytvorených z pôvodnej parcely... naďalej viazne vecné bremeno, ktoré bolo založené dohodou o vecnom bremene č... spočívajúce v práve prechodu aj cez parcelu č... zriadenou v prospech SAD š. p. Bardejov ako oprávneného z vecného bremena.

Žalovaná v odôvodnení svojho rozhodnutia č. Vo 3/2010-So zo dňa 26. februára 2010, ktoré je predmetom súdneho prieskumu konštatovala, že v prípade zriadeného vecného bremena v prospech SAD, š. p. Bardejov (ktorého práva a povinnosti v plnom rozsahu prevzala SAD Prešov, a. s.) nedošlo k zániku právnickej osoby v zmysle Obchodného zákonníka, čo potvrdzujú aj jednotlivé zápisy v obchodnom registri SAD, š. p. Bardejov, kde je v časti „Ďalšie právne skutočnosti“, uvedené, že sa vymazáva obchodné meno SAD, š. p. Bardejov ako aj ostatné doteraz platné zápisy na základe jeho zrušenia bez likvidácie rozhodnutím Ministerstva dopravy, pôšt a telekomunikácií SR č. 92/99 zo dňa 6. júna 1999 zlúčením siným štátnym podnikom ku dňu 1. augusta 1999. Dňa 1. augusta 1999 všetky práva, povinnosti, pohľadávky a záväzky vyplývajúce z obchodnoprávných, pracovnoprávných, občianskoprávných a iných právnych a majetkových vzťahov atď. prechádzajú na podnik SAD, š. p. Prešov so sídlom v Prešove. Súčasne je podľa zápisu v obchodnom registri pre SAD, š. p. Prešov v časti „Ďalšie právne skutočnosti“ uvedené, že akciová spoločnosť bola zriadená rozhodnutím zakladateľa FNM SR vo forme notárskej zápisnice zo dňa 4. decembra 2001 č. N 984/2001, Nz 966/2001 s tým, že spoločnosť

preberá majetok, práva, záväzky a povinnosti podniku SAD, š. p. Prešov so sídlom v Prešove.

Podľa § 151n ods. 1 Občianskeho zákonníka vecné bremená obmedzujú vlastníka nehnuteľnej veci v prospech niekoho iného tak, že je povinný niečo trpieť, niečoho sa zdržať alebo niečo konať. Práva zodpovedajúce vecným bremenám sú spojené buď s vlastníctvom určitej nehnuteľnosti alebo patria určitej osobe.

Podľa § 151n ods. 2 Občianskeho zákonníka, vecné bremená spojené s vlastníctvom nehnuteľností prechádzajú s vlastníctvom veci nadobúdateľa.

Podľa § 151p ods. 1 Občianskeho zákonníka, vecné bremená zanikajú rozhodnutím príslušného orgánu alebo zo zákona. K zániku práva zodpovedajúceho vecnému bremenu zmluvou je treba vklad do katastra nehnuteľností.

Podľa § 151p ods. 4 Občianskeho zákonníka, ak právo zodpovedajúce vecnému bremenu patrí určitej osobe, vecné bremeno zanikne najneskôr jej smrťou alebo zánikom.

Podľa § 68 ods. 1 Obchodného zákonníka, spoločnosť zaniká ku dňu výmazu z obchodného registra, ak tento zákon neustanovuje inak.

Podľa § 68 ods. 2 Obchodného zákonníka, zániku spoločnosti predchádza jej zrušenie likvidáciou alebo bez likvidácie, ak jej imanie prechádza na právneho nástupcu.

Predmetom súdneho prieskumu na základe žaloby žalobcov, bolo rozhodnutie žalovanej (predtým Katastrálneho úradu v Prešove) č. Vo 3/2010-So zo dňa 26. februára 2010, ktorým bolo potvrdené prvostupňové rozhodnutie Správy katastra Bardejov č. V 2000/2008 zo dňa 17. januára 2009 o vyhovení protestu Okresnej prokuratúry v Bardejove č. PD 85/08-5 zo dňa 17. decembra 2008.

Odvolačný súd uvádza, že v uvedenej právnej veci bolo na základe žaloby žalobcov sporné právne posúdenie skutočnosti, či v prípade zrušenia spoločnosti bez likvidácie jej zlúčením s inou spoločnosťou prechádza na právneho nástupcu vecné bremeno in personam, alebo či v prípade zrušenia spoločnosti bez likvidácie jej zlúčením s inou spoločnosťou sa zároveň jedná o jej zánik a teda vecné bremeno in personam v zmysle § 151p ods. 4 Občianskeho zákonníka zaniká zo zákona.

Odvolačný súd v tejto súvislosti s poukazom na citované znenie ustanovenia § 68 Obchodného zákonníka udáva, že zákon rozlišuje medzi zrušením spoločnosti a jej zánikom. V danom prípade jednoznačne, ako bolo uvedené, bola z obchodného registra vymazaná

spoločnosť Slovenská autobusová doprava, štátny podnik Bardejov na základe jej zrušenia bez likvidácie zlúčením s iným Štátnym podnikom. Nedošlo teda k zániku spoločnosti a teda ani k zániku vecného bremena in personam ako to tvrdili žalobcovia.

Žalovaná správne založila svoje rozhodnutie na právnej argumentácii právneho nástupníctva oprávneného z vecného bremena SAD š. p. Bardejov kde uviedla, že právnym nástupcom spoločnosti Slovenská autobusová doprava, š. p. Bardejov sa na základe rozhodnutia Ministra dopravy, pôšt a telekomunikácií Slovenskej republiky č. 92/99 zo dňa 30. júna 1999 stal podnik SAD Prešov a následne na základe rozhodnutia Ministra dopravy, pôšt a telekomunikácií Slovenskej republiky č. 91 z 21. novembra 2001 sa právnym nástupcom stala spoločnosť SAD Prešov, a. s. Z uvedeného dôvodu preto nedošlo k zániku právnickej osoby podľa Obchodného zákonníka, a preto táto skutočnosť nemá následok, v dôsledku ktorého by malo dôjsť k zániku viažuceho sa vecného bremena ako vecného bremena pôsobiaceho in personam.

Pokiaľ sa jedná o námietku žalovanej, že návrh vo veci vkladu vlastníckeho práva bol vzatý späť a že konanie bolo zastavené, odvolací súd udáva, že súd v danej veci posudzoval zákonnosť rozhodnutia a postupu o zamietnutí návrhu na vklad a teda splnenie podmienok v čase vydania napadnutého rozhodnutia. Na uvedenej veci nemení nič skutočnosť, že následne bol návrh vzatý späť a konanie zastavené.»

Ústavný súd konštatuje, že odôvodnenie napadnutého rozhodnutia v súvislosti s nezaujatím jednoznačného stanoviska najvyššieho súdu k otázke, či zaťaženie nehnuteľnosti vecným bremenom, ktoré nebolo obsahom uzatvorenej kúpnej zmluvy, je prekážkou spôsobilou zabrániť povoleniu vkladu vlastníckeho práva do katastra nehnuteľností, považuje do určitej miery za nepostačujúce, avšak vzhľadom na úplnosť odôvodnenia z hľadiska posúdenia existencie a charakteru vecného bremena, z ktorého možno vyvodit' záver, že tento nedostatok je podľa názoru najvyššieho súdu považovaný súčasne za právny dôvod na rozhodnutie príslušného správneho orgánu o zamietnutí návrhu na vklad vlastníckeho práva, považuje odôvodnenie napadnutého rozhodnutia za ústavne udržateľné.

Z pohľadu rozhodovania bolo pre ústavný súd podstatné aj zistenie, že pôvodné správne konanie, ktorým sťažovatelia navrhovali povolenie vkladu vlastníckeho práva k nehnuteľnosti, bolo na základe ich návrhu vzaté späť a zastavené a vlastnícke právo k pozemkom, ktoré boli predmetom kúpnej zmluvy, bolo prevedené na iné subjekty. Napriek tomu, že predmetom posúdenia ústavnej udržateľnosti bol napadnutý rozsudok najvyššieho súdu, ktorým bola vyslovená zákonnosť postupu a rozhodovania žalovaného správneho orgánu v konaní o vyhovení protestu okresnej prokuratúry, zohľadňujúc skutočnosť, že sťažovatelia prestali byť nositeľmi vlastníckeho práva vlastným konaním, ústavný súd dospel k záveru, že v súčasnosti neexistuje materiálny základ, ktorý bol titulom na to, aby využili svoje procesné práva a domáhali sa ochrany označených práv prostredníctvom sťažnosti na ústavnom súde.

V tejto súvislosti ústavný súd tiež dodáva, že pri výkone svojej právomoci zabezpečuje materiálnu ochranu ústavnosti, a preto vzhľadom na zastavenie pôvodného správneho konania o povolení vkladu vlastníckeho práva k nehnuteľnosti by rozhodnutie ústavného súdu v tejto veci nemohlo vo sfére subjektívneho právneho postavenia sťažovateľov vyvolávať žiadne právne účinky.

Ústavný súd pritom v tomto smere vychádzal aj z princípu minimalizácie zásahov do rozhodovacej činnosti všeobecných súdov (napr. IV. ÚS 303/04, I. ÚS 55/2011), ktorým sa vo vlastnej rozhodovacej činnosti dôsledne riadi.

Vzhľadom na uvedené skutočnosti ústavný súd vyhodnotil argumentáciu sťažovateľov odôvodňujúcu porušenie čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru ako nedostatočnú na to, aby na jej základe bolo možné v prípade prijatia sťažnosti na ďalšie konanie zistiť a preskúmať spojitosť medzi napadnutým rozsudkom najvyššieho súdu a namietaným porušením označených práv.

Ústavný súd preto v tejto časti sťažnosť sťažovateľov pri jej predbežnom prerokovaní podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde odmietol ako zjavne neopodstatnenú.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 5. marca 2014